

Catalunya i Espanya: teràpia o divorci

Durant l'últim any s'han fet, dit i escrit moltes coses sobre la relació de Catalunya amb Espanya. Des de manifestacions multitudinàries fins a eleccions anticipades passant per declaracions al Parlament de Catalunya i programacions especials als mitjans de comunicació. Després de la mobilització d'aquesta Diada, a diferència de l'any passat, s'accepta de manera majoritària que la relació de Catalunya amb Espanya ha de ser una prioritat política, no és només un escalfament puntual. L'encaix entre elles és un tema pendent de la transició democràtica i des de la sentència del Tribunal Constitucional (TC) sobre l'Estatut esdevé un problema que s'agreuja amb el temps. El pas de ser "una qüestió a resoldre" a esdevenir "un conflicte a afrontar" es pot explicar, entre altres raons, per la pèrdua de seducció entre la Catalunya oficial i l'Espanya oficial.

Per desenvolupar aquesta idea pot ser il·lustratiu fer el símil amb una relació de parella que s'allarga més de 30 anys. Els anys poden fer desaparèixer les ganes de seduir-se mútuament entre dues persones que conviuen. Aleshores, s'esvaeix l'interès per compartir les coses de la vida. Una parella que ja no se sedueix pot seguir per inèrcia, pot trencar la relació, o bé pot intentar afrontar els problemes, analitzar què ha passat i tornar-ho a intentar.

Salvant totes les distàncies necessàries, la relació entre Catalunya i Espanya es pot analitzar en

aquests termes: una llarga i complexa relació de parella en què els dos membres han perdut l'interès mutu per seduir-se i deixar-se seduir. L'Espanya oficial ja no sedueix la Catalunya oficial i viceversa. Però això no sempre ha estat així.

L'Espanya socialista de González va seduir Catalunya amb l'assoliment de llibertats vinculades al reconeixement de drets civils i la construcció de l'estat del benestar vinculada al reconeixement de drets socials. Catalunya va créixer democràticament al costat d'Espanya; l'encaix no estava ben resolt, però això no preocupava la majoria. L'Espanya d'Aznar va impulsar el creixement sense fre en un context d'expansió econòmica: la bombolla immobiliària va seduir una Catalunya que també volia créixer sense mostrar gaire preocupació per re-

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

del TC sobre l'Estatut va representar tot el contrari i van aparèixer els problemes de confiança dins la parella. La desconfiança augmenta amb una Catalunya del tripartit que, a banda de forçar la revisió de l'encaix amb la redacció d'un nou Estatut, es mostra antipàtica a molts sectors d'Espanya amb episodis com, per exemple, l'escapada de Carod a Perpinyà.

Fa anys que Catalunya i Espanya han perdut l'interès per seduir-se, els mateixos anys que s'acumulen de

soldre l'encaix amb Espanya. Durant aquests governs, la Catalunya de Pujol va seduir Espanya en manifestar voluntat d'acord assumint el paper de motor econòmic. L'Espanya de Zapatero, amb un nou tarannà, havia de seduir encara més Catalunya i, fins i tot, resoldre alguns temes pendents. Però la sentència

crisi econòmica. El context actual és hostil a l'art de la seducció. L'hostilitat és més agressiva en les crisis de parella en què la seducció ha deixat pas als mecanismes de compensació. S'exagereixen característiques reals per contrarestar les debilitats i marcar distàncies amb l'altre: Catalunya accentua el catalanisme i Espanya l'espanyolisme, amb el suport i l'altaveu, en tots dos casos, del poder mediàtic. Així, l'altre resulta cada vegada més insuportable i els seus defectes més visibles.

Des del 2010 a Catalunya sedueix la independència. Aquesta seducció *in crescendo* atreu, sobretot, una classe mitjana empobrida per la crisi i víctima d'unes retallades socials que el govern s'afanya a justificar per l'ofec econòmic de Madrid. Són molts els especialistes que relacionen l'augment de l'independentisme amb l'argument econòmic de l'"Espanya ens roba". En canvi, el federalisme ha deixat de seduir molta gent perquè es veu poc viable davant les escasses ganes de seduir que té Madrid. I, mentrestant, la relació epistolar entre Rajoy i Mas sembla qualsevol cosa menys un joc de seducció per carta. La inèrcia ja no funciona, s'ha arribat a un punt sense retorn en què el conflicte ha esclatat. Ara les opcions són dues: teràpia de parella o ruptura. En cap cas, però, hi ha una única sortida perquè els problemes complexos mai poden tenir solucions simples. El primer pas és decidir què fem: tornar-ho a intentar o demanar el divorci? Per això és del tot imprescindible consultar la ciutadania durant el 2014.

SUSANA SUBIRANA

L'Espanya oficial ja no sedueix la Catalunya oficial i viceversa. Però això no sempre ha estat així

Amb González i Aznar, la Catalunya de Pujol va manifestar voluntat d'acord i va assumir el rol de motor econòmic